

Til Innlandet Fylkeskommune post@innlandetfylke.no

Fra Utdanningsforbundet Søndre Land Hov 25.06. 2024

Høringsinnspill

Følgende innspill fra Utdanningsforbundet Søndre Land med analyse av lokale behov bes tatt med i høring om framtidig tilbud og struktur for videregående opplæring i Innlandet fylke.

Innledning

Utdanningsforbundet Søndre Land merker seg at i to av forslagene til struktur, vil Dokka videregående skole legges ned. Vi merker oss at i vår region foreligger det også et alternativ hvor Dokka vgs. opprettholdes, ved at ett eller flere tilbud på studiested Lena-Valle vgs., Raufoss vgs. eller Gjøvik vgs. flyttes, eller ett av skolestedene avvikles.

Fra vår kommune er alle regionens skoler aktuelle nærskoler, i tillegg Gran vgs.

I år har over halvparten av elevene fra Søndre Land satt Dokka videregående skole som førsteønske. Vi har en relativt høy andel unge som velger yrkesfaglig retning.

Utdanningsforbundet Søndre Land mener at de framskrevne elevtall kan ikke, isolert sett, være en god grunn for å legge ned Dokka videregående skole.

Høringspunkt 2 Ungt utenforskap

Ung utenforskap er et tema hvor Søndre Land kommune arbeider aktivt forebyggende. Folkehelseprofilen til kommunen viser en del risikofaktorer, og frafall i videregående skole ligger høyt.

KS-rapporten om **ungt utenforskap** (*) understreker at forskning viser at relasjonelle forhold både er en del av forklaringen på, og hvorfor de unge ikke er i utdanning eller arbeid, og en del av løsningen for å finne tilbake til mestring, tilhørighet og deltakelse i skole eller arbeidsliv.

Videre sier rapporten at i overgangen mellom ungdomsskolen og videregående er det ofte mangelfull informasjonsoverføring og samarbeid som kan gjøre overgangen ekstra sårbar.

Rapporten er opptatt av *frakoplingsprosesser* og *påkoblingsprosesser*. Mange av de samme faktorene kan virke i begge retninger. Viktigst her er å se på Fylkeskommunens ansvar for å *påkoble*.

Med ny opplæringslov innføres det tiltak for å få til en bedre overgang mellom ungdomsskolen og videregående. Struktursaken handler også om hvordan Fylkeskommunen ser for seg å sikre overgangen, både en tett og god relasjon til alle ungdomsskolene, men ikke minst kontakt med ungdommen i regionen, både som søkere og elever.

Elevene som velger yrkesfag trenger en god relasjon til næringslivet. Slike *påkoblinger* kan oppleves minst like nyttige som hva systemet kan by på av hjelperelasjoner internt i skolen.

Utdanningsforbundet Søndre Land har inntrykk av at Dokka vgs. har vært veldig flinke til å legge til rette for elevene, og at Dokka vgs. har et godt miljø hvor elever opplever å bli sett. For en del ungdom er dette viktige kvaliteter som bidrar til at de lykkes. Elevene påkobles, dette kan betraktes som en smådriftsfordel! Utdanningsforbundet Søndre Land mener at Dokka videregående skole har en fin miks av elever ved bredden i studietilbud, og at studiespesialiserende tilbud bidrar til dette. Om elevene må velge mellom skolested Fagernes eller Gjøvik framover, vil det forringe mulighetene til å forberede seg på høyere studier.

Vi som jobber sammen med barna opplever også at en del av vår ungdom identifiserer seg som *landinger*. Røttene til bygda betyr noe. For lokalsamfunnet er lokal tilhørighet viktig i en tid med avfolkning.

Vårt inntrykk er også at næringslivet støtter godt opp under yrkesopplæringen ved at elevene får læreplass lokalt. Vi mener at dette er viktig for å kvalifisere ungdom til arbeid i hjembygda. Flere videregående skoler i regionen er med og bygger gode nettverk i lokalsamfunnene. Stabile nettverk blir viktig når tilbudet er under revisjon.

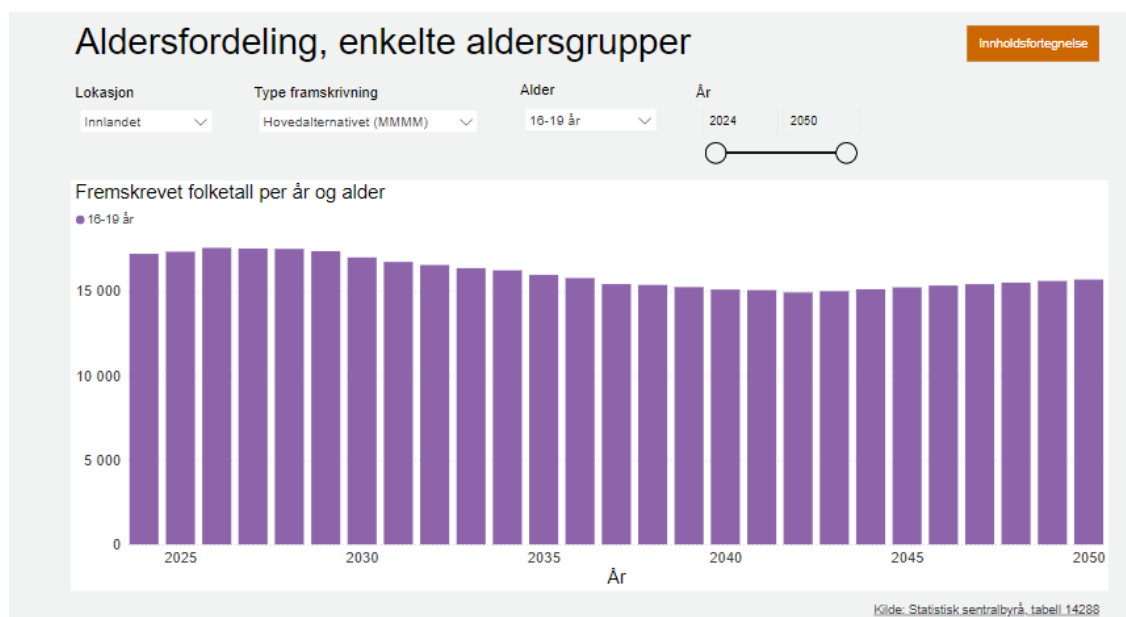
Høringspunkt 4 Andre modeller for å håndtere elevtallnedgangen

Fullføringsreformen innført i 2023 vil gi elevene utvidede rettigheter til de har bestått videregående opplæring, og *rekvalifiseringsretten*, retten til å ta et nytt fagbrev eller til å ta et første fagbrev dersom man har fullført studieforberedende løp blir viktige for ungdom og voksne.

I vår region gjelder dette mange mennesker. Utdanningsforbundet Søndre Land mener Innlandet Fylkeskommune må ta hensyn til behovene knyttet til fullføringsreformen. Flere enn ungdommene i alder 16 – 19 år vil ha rett til tilbud for å fullføre eller få en omstart.

Regjeringen legger i fullføringsreformen vekt på at VGS må lykkes med *et fleksibelt skoleløp som tar hensyn til ungdom og voksnes ønsker, erfaringer og livssituasjon. En videregående opplæring som er preget av mestring, motivasjon og læring og gir relevant kompetanse til videre utdanning og arbeid.*

Utdanningsforbundet Søndre Land stiller seg også kritisk til Innlandet Fylkeskommune sin virkelighetsbeskrivelse av elevtallet i vår region. Vi viser til [Innlandsstatistikk](#) for fylket og de respektive kommunene i regionen. På kort sikt, hvor vi vet mest, øker elevtallet!

Aldersfordeling i befolkningen

Innholdsfortegnelse

Lokasjon

Innlandet

Type framskrivning

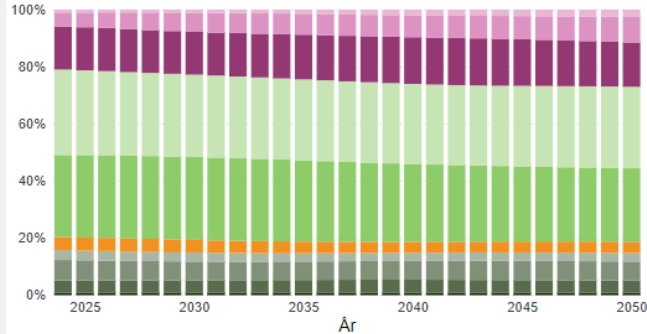
Hovedalternativet (MMMM)

År

2024 2060

Fordeling per aldersgruppe

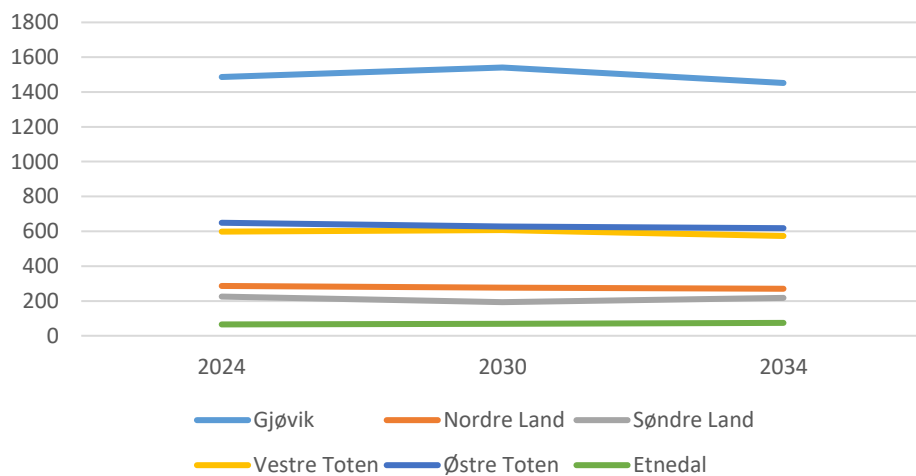
● 0 år ● 1-5 år ● 6-12 år ● 13-15 år ● 16-19 år ● 20-44 år ● 45-66 år ● 67-79 år ● 80-89 år ● 90 år eller eldre

Alder	2024	2025	2026	2027
90 år eller eldre	3 895	3 931	3 813	3 855
80-89 år	18 599	19 572	20 822	22 314
67-79 år	56 534	57 133	57 408	57 389
45-66 år	112 816	112 341	111 997	111 499
20-44 år	108 012	109 297	110 107	110 671
16-19 år	17 210	17 339	17 584	17 523
13-15 år	13 044	12 832	12 699	12 402
6-12 år	26 944	26 768	26 481	26 164
1-5 år	16 451	16 510	16 504	16 582
0 år	2 999	3 056	3 122	3 161
Totalt	376 304	378 779	380 517	381 560

Kilde: Statistisk sentralbyrå, tabell 14288

Folketall 16-19 år

Vi ser en relativt stabil folketallsutvikling for aldersgruppen 16-19 år i kommende tiår for vår region.

Kilde: Innlandsstatistikk, Hovedalternativet. (Grafikk: Arne O. Walbye)

Utdanningsforbundet Søndre Land mener at de framskrevne elevtall kan ikke, isolert sett, være en god grunn for å legge ned Dokka videregående skole.

Høringspunkt 7 laget rundt eleven

Utdanningsforbundet Søndre Land er bekymret for en hverdag ungdommen kan oppleve som mer brutal og fremmedgjørende. Med lengre reiseavstander og store, uoversiktlige skolemiljø er risikoen at flere unge i risikozonen faller ut.

Fra deler av Søndre Land er det lang reisetid til skolene, særlig til Toten. For 1.klassingene er dette allerede en problematikk, modenhet tatt i betraktning. Fylkeskommunene er pliktig å skaffe hybel eller plass i elevhjem (OPL §9-3). Utdanningsforbundet Søndre Land er urolige for om

Fylkeskommunen tar inn over seg sitt ansvar for ungdom med sammensatte utfordringer, hvis vi etter strukturendringen ender med flere som mot sin vilje havner på hybel i en annen kommune.

Det er også en velkjent utfordring at ungdom som trenger oppfølging av kommunale tjenester får problemer når reiseveien til skolen øker.

På laget rundt eleven i videregående skole finner vi også kollektivtrafikken. En endret skolestruktur stiller krav til dimensjonering og tilbud for skolebussene, samtidig som det vil være behov for et kollektivtilbud for den øvrige befolkning i Søndre Land.

Avslutning:

Utdanningsforbundet Søndre Land mener:

- Dokka videregående skole er et relevant og aktuelt skoletilbud for mange av kommunens ungdommer
- Dokka videregående skole fremmer et mangfoldig skoletilbud i vår region, det er smådriftsfordeler som gjør at elever opplever «å bli sett»
- Et desentralisert tilbud gir bedre mulighet for nettverksbygging og relasjonsbygging ut i samfunnet utenfor skolen, særlig viktig for yrkesfag
- Fylkeskommunen har et overordnet ansvar for å sikre gode overganger til videregående opplæring, kravene økes med ny opplæringslov
- Fylkeskommunen har et ansvar sammen med bostedskommunene for å redusere ungt utenforskap, dette er et samfunnsansvar
- Nye oppgaver med fullføringsreformen kan kompensere for synkende elevtall, her må Innlandet tenke nytt
- Det er et relativt stabilt elevtall i vår region neste tiår, demontering av skoletilbud kan bidra til negativ befolkningsutvikling
- Vår region må opprettholde struktur- og tilbud for videregående opplæring minst på nåværende nivå, det bidrar til levende bygder

Styret Utdanningsforbundet Søndre Land, ved Arne O. Walbye

(*) <https://www.ks.no/fagomrader/forskning-og-utvikling-fou/forskning-og-utvikling/unge-utenfor-star-langt-fra-arbeidslivet/>

Saken:

<https://innlandetfylke.no/tjenester/skole-og-utdanning/opplaring-i-skole/vare-skoler/ny-skole-og-tilbudsstruktur/si-din-mening/>

Vedtaket som skal høres:

https://innlandetfylke.no/f/p1/i65fe858e-57db-4c1b-83b5-9397269d9c8f/vedtak_horing.pdf